

การประเมินความเสี่ยงต่อความเสียหายของทรัพยากรการท่องเที่ยว และอันตรายจากการ
ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ศิรินทิพย์ จันทรธิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การประเมินความเสี่ยงต่อความเสียหายของทรัพยากรการท่องเที่ยว และอันตรายจากการท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (RISK ASSESSMENTS
OF TOURISM RESOURCES DAMAGE AND TOURIST'S DANGER IN HUAI YANG
WATERFALL NATIONAL PARK, PRACHUAP KHIRIKHAN PROVINCE)

ศิรินทิพย์ จันทร์ถึง 4837285 ENTM/M

วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุมาลี เทพสุวรรณ, M.Sc., นาฏสุตา ภูมิงานงค์, Ph.D., เรวดี โรจนกนันท์,
Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ คือ 1. ศึกษาคุณลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แหล่ง
ท่องเที่ยว น้ำตกห้วยยาง ได้แก่ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ และทรัพยากรสัตว์ป่า 2. ศึกษาพฤติกรรม
การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และอันตรายที่นักท่องเที่ยวได้รับ และ 3. ประเมินความเสี่ยงต่อความเสียหายของแหล่ง
ท่องเที่ยวต่างๆ และอันตรายที่นักท่องเที่ยวอาจได้รับจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง
วิธีการศึกษาแตกต่างกันไปตามแต่ละวัตถุประสงค์ ได้แก่ สัมภาษณ์นักท่องเที่ยว จำนวน 160 ราย ประมวลผลโดย
ใช้โปรแกรม SPSS รวมทั้งสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง และประเมินความเสี่ยงของ
แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ร่วมกับผู้วิจัย

ผลการศึกษา พบว่า คุณภาพน้ำของน้ำตกห้วยยาง ทั้งในฤดูแล้ง และฤดูฝน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ
น้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 2 ของกรมควบคุมมลพิษทุกค่าพารามิเตอร์ ปูเจ้าฟ้า (*Phricotelphrsa sirinthorn*)
เป็นสัตว์ประจำถิ่นชนิดเดียวที่พบ ขณะที่ สมเสร็จ (*Tapirus indicus*) เลียงผา (*Naemorhedus sumatrensis*) และวัว
แดง (*Bos javanicus*) เป็นสัตว์ป่าหายากที่พบ และบริเวณเส้นทางศึกษาธรรมชาติใกล้น้ำตกไม่พบไม้หายากหรือ
ใกล้สูญพันธุ์ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า มากกว่า ร้อยละ 50 ของนักท่องเที่ยวปฏิบัติตามคำแนะนำของ
อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำมากที่สุด คือการชมวิวทิวทัศน์ บริเวณน้ำตก อันตรายที่
นักท่องเที่ยวได้รับสูงสุด คือถูกสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคกัด/ต่อย พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวได้รับอันตรายสูงสุด คือป่า
ตาเถร จากการประเมินความเสี่ยง พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสี่ยงต่อความเสียหายของทรัพยากรการ
ท่องเที่ยวสูง ได้แก่ หุบตะเคียน ความเสี่ยงปานกลาง มี 2 แห่ง ได้แก่ ยอดเขาหลวง และน้ำตก พื้นที่ที่มีความเสี่ยง
ต่อการเกิดอันตรายจากอุบัติเหตุแก่นักท่องเที่ยวสูงที่สุดได้แก่ บริเวณน้ำตกห้วยยาง โดยเฉพาะชั้นที่ 2 ชั้นที่ 3 และ
ชั้นที่ 5 การประเมินความเสี่ยงของอันตรายที่นักท่องเที่ยวอาจได้รับ จากการศึกษา พบว่า การถูกสัตว์ป่าที่มีพิษทำ
ร้ายเป็นอันตรายที่สูงที่สุด ตามมาด้วยน้ำป่าไหลหลาก และการลื่นไถล

คำสำคัญ: การประเมินความเสี่ยง/ ทรัพยากรการท่องเที่ยว/ อันตรายจากการท่องเที่ยว/ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง

RISK ASSESSMENTS OF TOURISM RESOURCES DAMAGE AND TOURIST'S DANGER IN HUAI YANG WATERFALL NATIONAL PARK, PRACHUAP KHIRIKHAN PROVINCE

SIRINTIP JUNTUENG 4837285 ENTM/M

M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

THESIS ADVISORS: SUMALEE THEPSUWAN, M.Sc.

NATHSUDA PUMIJUMNONG, Ph.D.

RAYWADEE ROACHANAKANAN, Ph.D.

ABSTRACT

Three main objectives of this study were 1. to study the characteristics of the water, forest and wildlife resources in the Huai Yang Waterfall National Park; 2. to study tourist behavior and tourist dangers; and 3. to assess risk of damage to tourism sites and tourist dangers. Data was gathered by various methods. 160 tourists were interviewed and analyzed using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS). In-depth interviews with park officers and risk assessments of each tourism site by 5 specialists plus the researcher.

The study found that water quality of the Huai Yang waterfall in the dry season and rainy season was under the standard quality of surface water type 2 in every parameter according to the Department of Pollution Control. The Panda crab, the only endemic wildlife species, and the Malayan Tapir, Serow and Banteng, rare wildlife species, were found. Rare or endangered plant species were not found on nature trails near the waterfall. Investigating tourist behavior found that more than 50 percent of tourists followed the national park's suggestions. The most important tourism activity was viewing scenery at the waterfall area. The main danger to tourists was insect bite, and the most dangerous area was Pa Ta Kae. The tourism sites most at risk were Hub Ta Khien area, and than Yot Khao Luang and the Huai Yang Waterfall. The most dangerous area for tourism accidents was the Huai Yang Waterfall especially 2nd, 3rd and 5th stages. As to risk assessment of dangers to tourists, the study found poisonous animals were the most dangerous, followed by flash floods, and slippage.

KEY WORDS: RISK ASSESSMENTS/ TOURISM RESOURCES/ DANGEROUS FROM TOURISM/ TOURISM BEHAVIOR/ HUAI YANG WATERFALL NATIONAL PARK

164 p.